

๑. สรุปประเด็นสำคัญที่องค์กรปาฐก/วิทยากรแต่ละคนนำเสนอ

ชื่อองค์กรปาฐก/ วิทยากร นพ.สุวิทย์ เมษินทรีย์

สรุปประเด็นสำคัญที่นำเสนอ

กับดักในความเหลื่อมล้ำ ของประเทศไทยเกี่ยวข้องกับ 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งไม่สามารถมองความภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งไปได้

ปัญหาของประเทศไทย มีเรื่องความเหลื่อมล้ำ คอร์รัปชัน และการมือกสิสิทธิชน ทำให้ประเทศไทยเป็นสังคมที่เสื่อมถอย และเกิดความรุนแรงในสังคมไทยสูงขึ้น เป็นสังคมที่ไม่ Clean&Clear ไม่ Free & Fair Care&share ดังนั้น การปฏิรูปต้องโจทย์เพื่อแก้ไขปัญหา 3 เรื่อง คือ การลดความเหลื่อมล้ำ ลดการทุจริตคอร์รัปชัน และลดความขัดแย้ง ยิ่งมีความเหลื่อมล้ำมากขึ้นเท่าไรความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของสังคมก็จะลดลงเท่านั้น นี่คือที่มาของวงจรอุบาทว์ที่ทำให้นำไปสู่ความขัดแย้งของคนในสังคม ฉะนั้นต้องทำให้พลเมืองตื่นตัว

ความเหลื่อมล้ำกับปัญหาเชิงโครงสร้าง ประกอบด้วย 4 เสาหลัก คือ ระบอบประชาธิปไตย ทุนนิยม ประชาสังคม และ นิติรัฐ ปัจจุบันมีความเสื่อมถอยเปลี่ยนไป คือ

ระบอบประชาธิปไตย → ธนาธิปไตย

ทุนนิยม → ทุนนิยมสามัญ (ความแปลกแยกในระบบ การไม่เชื่อมต่อในระบบ และความไม่สมมาตร)

ประชาสังคม → การเสื่อมถอยของพลังภาคประชาสังคม

นิติรัฐ → สังคมสองมาตรฐาน

ระบอบทุนนิยมได้สร้างความเหลื่อมล้ำระดับโลกและเกิดวิกฤติซ้ำแล้วซ้ำเล่า

สถานการณ์ปฏิรูปประเทศไทย 1) ถึงเวลาที่ต้องปฏิรูป 2) ต้องทำการปฏิรูปแบบ social Movement 2) มีการปฏิรูปต่อเนื่อง เพราะในโลกที่มีพลวัตเพื่อการปรับเปลี่ยนตัวเอง 3) ต้องใช้ระยะเวลาและความอดทน (No... pain No... pian)

ระดับความเหลื่อมล้ำ ความเหลื่อมล้ำที่ยอมรับได้คือเหลื่อมล้ำโดยธรรมชาติเป็น ส่วนความเหลื่อมล้ำในระดับที่ยอมรับไม่ได้คือ ความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากกระทำและความเหลื่อมล้ำที่เกิดจากความรู้สึก

ข้อเสนอต่อการลดความเหลื่อมล้ำให้เป็นทางออกของประชาธิปไตยไทย คือ

1. ลดทอนระบบทุนนิยมและทำให้เกิดความสมดุลของ 4 เสาหลักมากขึ้น
2. จัดระเบียบโครงสร้างอำนาจใหม่ ต้องคลายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นและชุมชนมากขึ้น ในรูปแบบของการทำงานเป็นเครือข่าย ชุมชนต้องอยู่แบบพึ่งพาอาศัยเชื่อมเป็นเครือข่ายของชุมชน (network Governance) เพื่อนำไปสู่โครงสร้างรูปแบบใหม่ที่เป็น Multi-layer..... Poly-Centric..... Network Governance

3. สร้างสังคมเอื้ออาทรเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างสังคมที่มีพลัง เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ทำให้คนด้อยโอกาส และคนที่มืออยู่แล้วอยู่ร่วมด้วย โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
4. ปรับเปลี่ยนรูปแบบทางการเมือง ให้มีการเมืองที่หลากหลายในหลายระดับ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาชน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ชื่อองค์กร/ วิทยากร ศ.สุริชัย หวันแก้ว

สรุปประเด็นสำคัญที่นำเสนอ

การรับรู้ในเรื่องของความเหลื่อมล้ำ สังคมมีความเหลื่อมล้ำแต่ประเด็นที่สำคัญคือ การรับรู้เรื่องความเหลื่อมล้ำของคนในสังคม การวัดความเหลื่อมล้ำ อย่าวัดแค่เพียงรายได้ แต่ความเหลื่อมล้ำมาจากความนึกคิดความรู้สึกของคนด้วย ดังนั้นเราต้องสร้างโอกาสในการรับรู้ความเหลื่อมล้ำของแต่ละระดับ เพื่อสร้างพื้นที่ของสังคมให้คนได้โอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความหวังร่วมกัน ซึ่งต้องอาศัยความหนักแน่นของผู้นำ และความหนักแน่นของสังคม ในการเปิดใจรับฟังปัญหา อยู่ร่วมกันด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน

พลังของการเรียนรู้ร่วมกัน สำคัญกว่าต่างคนต่างทำโดยไม่สนใจใคร

ข้อเสนอ

1. ต้องมีการสร้างบรรยากาศให้ไปถึงการแสดงความเห็นอย่างเป็นเอกภาพ มีประชาธิปไตยในหลายระดับ เป็นประชาธิปไตยแบบพลวัตร ต้องเปิดพื้นที่ให้สังคมมีความหวังต่อการปฏิรูปร่วมกัน ช่วยกันพูด ช่วยกันคิด
2. การปฏิรูปประเทศไทยเป็นของคนทุกคน ต้องสร้างความรู้สึกของความเป็นเจ้าของคนในประเทศ เชื่อมโยงเป็นโครงข่าย เพื่อแรงผลักดันจากสังคม ใช้พลังสติ และพลังทางปัญญา (สร้างสติปัญญาสาธารณะ) ที่มีแรงส่งอย่างต่อเนื่อง
3. สังคมไม่ได้ต้องการกระดาษของการปฏิรูปประเทศไทย แต่เราต้องสร้างโอกาสของสังคมในการสร้างปัญญาสาธารณะร่วมกันได้ เราต้องการมองเรื่องการปฏิรูปที่เป็นแรงส่งที่ต่อเนื่อง ทุกคนได้เรียนรู้ ทุกคนมีสติ สร้างสติปัญญาสาธารณะ สมัยที่เราขายของเราก็ลืมไปเลยว่าคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ.....

๒. ประเด็นสำคัญที่มีการอภิปรายในหัวข้อนี้

- 1) กบฏกบฏในความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย
- 2) ปัญหาของประเทศไทย มีเรื่องความเหลื่อมล้ำ คอร์รัปชัน และการมีอภิสิทธิชน
- 3) ความเหลื่อมล้ำกับปัญหาเชิงโครงสร้างของ 4 เสาหลัก
- 4) การรับรู้ในเรื่องของความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมคือประเด็นที่สำคัญมากกว่าเรื่องความเหลื่อมล้ำ

๓. ข้อเสนอแนะที่ได้จากที่ประชุมในหัวข้อนี้

1. ลดทอนระบบทุนนิยมและทำให้เกิดความสมดุลของ 4 เสาหลักมากขึ้น
2. จัดระเบียบโครงสร้างอำนาจใหม่ ต้องคลายอำนาจจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นและชุมชนมากขึ้น ในรูปแบบของการทำงานเป็นเครือข่าย...ชุมชนต้องอยู่แบบพึ่งพาอาศัยเชื่อมเป็นเครือข่ายของชุมชน (network)

Governance) เพื่อนำไปสู่โครงสร้างรูปแบบใหม่ที่เป็น Multi-layer.....Poly-Centric.....Network Governance

3. สร้างสังคมเอื้ออาทรเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและสร้างสังคมที่มีพลัง เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ทำให้คนด้อยโอกาสและคนที่มีอยู่แล้วอยู่ร่วมด้วย โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
4. ปรับเปลี่ยนรูปแบบทางการเมือง ให้มีการเมืองที่หลากหลายในหลายระดับ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของประชาชน เป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
5. ต้องมีการสร้างบรรยากาศให้ไปถึงการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นเอกภาพ มีประชาธิปไตยในหลายระดับ เป็นประชาธิปไตยแบบพลวัตร ต้องเปิดพื้นที่ให้สังคมมีความหวังต่อการปฏิรูปร่วมกัน ช่วยกันพูด ช่วยกันคิด
6. การปฏิรูปประเทศไทยเป็นของคนทุกคน ต้องสร้างความรู้สึกรักของความเป็นเจ้าของคนในประเทศ เชื่อมโยงเป็นโครงข่าย เพื่อแรงผลักดันจากสังคม ใช้พลังสติ และพลังทางปัญญา (สร้างสติปัญญาสาธารณะ) ที่มีแรงส่งอย่างต่อเนื่อง
7. สังคมไม่ได้ต้องการกระดาษของการปฏิรูปประเทศไทย แต่ เราต้องสร้างโอกาสของสังคมในการสร้างปัญญาสาธารณะร่วมกันได้ เราต้องการมองเรื่องการปฏิรูปที่เป็นแรงส่งที่ต่อเนื่อง ทุกคนได้เรียนรู้ ทุกคนมีสติ สร้างสติปัญญาสาธารณะ สมัยที่เราขายของเราก็ลืมไปแล้วว่าสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ.....